

การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา
ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552

ผศ.ดร. พรชัย หนูแก้ว
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ผู้วิจัยใช้เทคนิคเดลฟายและการสอบถามกับกลุ่มที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ตัวบ่งชี้ที่เหมาะสมสำหรับนำมาใช้บริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยมี 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและประเมินผลการศึกษา กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการเลือกอย่างเจาะจง (purposive sampling) เป็นผู้ทรงคุณวุฒิและมีประสบการณ์การสอนวิจัยและประเมินผลการศึกษา จำนวน 14 คน ส่วนกลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มที่เกี่ยวข้องกลุ่มตัวอย่างเลือกมาโดยวิธีการสโนว์บอลเทคนิค (Snowball technique) ประกอบด้วย 3 กลุ่ม คือผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา ผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทสาขาอื่นๆ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้บัณฑิตซึ่งอาจเป็นหัวหน้าสายงาน หัวหน้ากลุ่มสาระ หรือผู้บริหารหน่วยงาน จำนวน 120 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับตัวบ่งชี้คุณภาพบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อสอบถามผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 รอบ รอบที่ 1 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นต่อตัวบ่งชี้คุณภาพบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นโดยอิสระ รอบที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scales) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) จะมีช่องแสดงความคิดเห็นสำหรับผู้เชี่ยวชาญที่เห็นว่าควรเพิ่มเติมหรือปรับปรุงตัวบ่งชี้ หากความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องระหว่างคำถามแต่ละข้อกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา และรอบที่ 3 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าและช่องแสดงความเห็น เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงเหตุผลยืนยันความเห็นเดิม หรือปรับความเห็นใหม่ ให้สอดคล้องกับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญอื่นหรือคำตอบในภาพรวม นำแบบสอบถามที่ใช้สอบถามผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 3 จัดทำเป็นแบบสอบถามเพื่อสอบถามกับกลุ่มที่เกี่ยวข้อง โดยเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scales) ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) เช่นเดียวกัน

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 14 คน ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามด้วยตนเองและส่งทางไปรษณีย์ ส่วนกลุ่มที่เกี่ยวข้องเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา ตั้งแต่รุ่นที่ 1 – 5 จำนวน 40 คน และมอบหมายให้ 40 คน นั้น เก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มอีก 2 คน เป็นผู้ที่ทำงานอยู่ในที่เดียวกันหรือใกล้เคียงกันซึ่งสำเร็จการศึกษาปริญญาโท สาขาอื่นๆ 1 คน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้บัณฑิตอีก 1 คน รวมเป็นกลุ่มที่เกี่ยวข้อง 120 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ได้จากแบบสอบถามรอบที่ 2 และรอบที่ 3 วิเคราะห์โดยการคำนวณหาค่ามัธยฐาน (median) ค่าฐานนิยม (mode) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (interquartile range) เพื่อตัดสินคัดเลือกตัวบ่งชี้คุณภาพบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา โดยพิจารณาฉันทามติของผู้เชี่ยวชาญ เกณฑ์ที่ใช้ คือ ต้องมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.50 และมีค่าสัมบูรณ์ของผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยมไม่เกิน 1.00 ค่ามัธยฐานใช้ประกอบการพิจารณาหา

ระดับความเหมาะสมสำหรับใช้เป็นตัวบ่งชี้คุณภาพบัณฑิตต้องมีค่าตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป ส่วนข้อมูลจากกลุ่มที่เกี่ยวข้องวิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐานและการทดสอบค่าเฉลี่ยโดยวิธีการทดสอบค่าเอฟ (F-test)

สรุปผล

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ต่อความเหมาะสมของตัวบ่งชี้แต่ละองค์ประกอบจากแบบสอบถามรอบที่ 3 สรุปผลตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้นในเชิงระบบ ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ด้านปัจจัยนำเข้า (input indicators) ตัวบ่งชี้ด้านกระบวนการ (process indicators) และตัวบ่งชี้ด้านผลผลิต (output indicators) ดังนี้

1. องค์ประกอบที่ 1 ด้านคุณธรรม จริยธรรม ได้รับฉันทามติ 6 ตัวบ่งชี้ พิจารณาจาก Q3 – Q1 มีค่า 1.00-1.25 และ |Median-Model| มีค่า 0.00-0.50 ไม่เกินเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ตัวบ่งชี้ 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5 และ 1.6 แตกต่างจากผลการตอบแบบสอบถามในรอบที่ 2 ที่ไม่ได้รับฉันทามติ 2 ตัวบ่งชี้ คือ ตัวบ่งชี้ 1.5 และ 1.6 ตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมมากที่สุดมี 2 ตัวบ่งชี้ได้แก่ ตัวบ่งชี้ 1.1 และ 1.3 ส่วนตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมมากมี 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ 1.2, 1.4, 1.5 และ 1.6 ตัวบ่งชี้ที่ได้รับฉันทามติทั้ง 6 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ด้านปัจจัยนำเข้า 1 ตัวบ่งชี้ ตัวบ่งชี้ด้านกระบวนการ 2 ตัวบ่งชี้ และตัวบ่งชี้ด้านผลผลิต 3 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

ตัวบ่งชี้ด้านปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ตัวบ่งชี้ 1.1 รู้ที่จะเรียนรู้ แก้ไขปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับวิชาการวิจัยและประเมินผลการศึกษา และจรรยาบรรณของนักวิจัย

ตัวบ่งชี้ด้านกระบวนการ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ 1.4 ริเริ่ม สนับสนุนให้ผู้อื่นใช้เหตุผลเชิงคุณธรรม จริยธรรมจัดการความขัดแย้งและปัญหาที่มีผลกระทบต่อตนเอง ผู้อื่นและส่วนรวม และตัวบ่งชี้ 1.6 เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้อื่นด้านคุณธรรม จริยธรรม ที่เกี่ยวข้องกับจรรยาบรรณของนักวิจัย

ตัวบ่งชี้ด้านผลผลิต ได้แก่ ตัวบ่งชี้ 1.2 แสดงพฤติกรรมทั้งทางกายหรือภาษาตามหลักการเหตุผล และค่านิยมที่ดีงามเพื่อสื่อปัญหาให้กับผู้อื่น ตัวบ่งชี้ 1.3 แสดงเหตุผลทั้งทางกายหรือภาษาโดยไม่กระทบความรู้สึกของผู้ที่เกี่ยวข้อง และตัวบ่งชี้ 1.5 แสดงความเป็นผู้นำที่ส่งเสริมให้มีการประพุดิตตามหลักคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณของนักวิจัย

2. องค์ประกอบที่ 2 ด้านความรู้ ได้รับฉันทามติ 7 ตัวบ่งชี้ พิจารณาจาก Q3 – Q1 มีค่า 1.00 และ |Median-Model| มีค่า 0.00 ไม่เกินเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ตัวบ่งชี้ 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6 และ 2.7 แตกต่างจากผลการตอบแบบสอบถามในรอบที่ 2 ที่ไม่ได้รับฉันทามติ 2 ตัวบ่งชี้ คือตัวบ่งชี้ 2.4 และ 2.6 ตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมมากที่สุดมี 2 ตัวบ่งชี้ได้แก่ ตัวบ่งชี้ 2.2 และ 2.7 ตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมมากมี 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 2.1, 2.3, 2.4, 2.5 และ 2.6 ตัวบ่งชี้ที่ได้รับฉันทามติทั้ง 7 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ด้านปัจจัยนำเข้า 3 ตัวบ่งชี้ ตัวบ่งชี้ด้านกระบวนการ 1 ตัวบ่งชี้ และตัวบ่งชี้ด้านผลผลิต 3 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

ตัวบ่งชี้ด้านปัจจัยนำเข้า ได้แก่ตัวบ่งชี้ 2.3 มีความเข้าใจองค์ความรู้ในสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษาทั้งด้านกว้างและด้านลึก ตัวบ่งชี้ 2.6 มีความรู้ ความเข้าใจกฎ ระเบียบหรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและประเมินผลการศึกษา ทั้งในระดับชาติและนานาชาติที่มีผลต่อสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา และตัวบ่งชี้ 2.7 ตระหนักถึงสาเหตุและการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ที่มีผลต่อสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา

ตัวบ่งชี้ด้านกระบวนการ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ 2.2 นำสาระ หลักการ และทฤษฎีการวิจัยและประเมินผลการศึกษา มาประยุกต์ใช้ในการศึกษาทางวิชาการหรือการปฏิบัติตนในวิชาชีพ

ตัวบ่งชี้ด้านผลผลิต ได้แก่ ตัวบ่งชี้ 2.1 เข้าใจอย่างถ่องแท้ในเนื้อหาสาระหลักการและทฤษฎีการวิจัยและประเมินผลการศึกษา ตัวบ่งชี้ 2.4 รับรู้และเท่าทันความรู้สาขาวิจัยและประเมินผล

การศึกษา และตัวบ่งชี้ 2.5 รู้เท่าทันการประยุกต์ และผลกระทบจากการใช้ผลงานวิจัยที่มีต่อความรู้ในสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษาและการปฏิบัติในวิชาชีพ

3. องค์ประกอบที่ 3 ด้านทักษะทางปัญญา ได้รับฉันทามติ 9 ตัวบ่งชี้ พิจารณาจาก Q3 – Q1 มีค่า 0.00-1.25 และ |Median-Model| มีค่า 0.00-1.00 ไม่เกินเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ตัวบ่งชี้ 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 3.7, 3.8 และ 3.9 แตกต่างจากผลการตอบแบบสอบถามในรอบที่ 2 ที่ไม่ได้รับฉันทามติ 3 ตัวบ่งชี้ คือ ตัวบ่งชี้ 3.1, 3.4 และ 3.8 ตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมมากที่สุดมี 2 ตัวบ่งชี้ได้แก่ ตัวบ่งชี้ 3.3 และ 3.9 ตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมมากมี 7 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ 3.1, 3.2, 3.4, 3.5, 3.6, 3.7 และ 3.8 ตัวบ่งชี้ที่ได้รับฉันทามติทั้ง 9 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ด้านปัจจัยนำเข้า 1 ตัวบ่งชี้ ตัวบ่งชี้ด้านกระบวนการ 7 ตัวบ่งชี้ และตัวบ่งชี้ด้านผลผลิต 1 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

ตัวบ่งชี้ด้านปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ตัวบ่งชี้ 3.1 มีความรู้ภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติด้านการวิจัย และประเมินผลการศึกษา ที่จะทำความเข้าใจ หรืออธิบายปัญหาที่เกี่ยวข้อง

ตัวบ่งชี้ด้านกระบวนการ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ 3.3 พัฒนาแนวคิดเชิงริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อตอบสนองต่อการสร้างความเข้าใจประเด็น หรือปัญหาด้านการวิจัยและประเมินผลการศึกษา ตัวบ่งชี้ 3.4 ใช้ความรู้ด้านการวิจัยและประเมินผลการศึกษาตัดสินใจสถานการณ์ที่มีข้อมูลไม่เพียงพอ ตัวบ่งชี้ 3.5 สังเคราะห์และใช้ผลการวิจัย สิ่งตีพิมพ์ทางวิชาการ หรือรายงานทางวิชาชีพ โดยพัฒนาความคิดเชิงบูรณาการกับความรู้เดิมหรือเสนอเป็นความรู้ใหม่ ตัวบ่งชี้ 3.6 ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยและประเมินผลการศึกษาวิเคราะห์ประเด็นหรือปัญหาที่ซับซ้อนได้อย่างสร้างสรรค์ ตัวบ่งชี้ 3.8 วางแผนและดำเนินการโครงการด้านการวิจัยและประเมินผลการศึกษาได้ด้วยตนเอง โดยใช้ความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ และตัวบ่งชี้ 3.9 ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยและประเมินผลการศึกษาสร้างข้อสรุปที่สมบูรณ์ สามารถขยายองค์ความรู้หรือแนวทางการปฏิบัติในวิชาชีพที่มีอยู่ให้กว้างขวางขึ้น 3.2 แก้ไขปัญหาด้านวิชาการและวิชาชีพ โดยใช้ความรู้ภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ ด้านการวิจัยและประเมินผลการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญ

ตัวบ่งชี้ด้านผลผลิต ได้แก่ ตัวบ่งชี้ 3.7 พัฒนาข้อสรุปและข้อเสนอแนะผลการวิจัยและประเมินผลการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ

4. องค์ประกอบที่ 4 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ได้รับฉันทามติ 6 ตัวบ่งชี้ พิจารณาจาก Q3 – Q1 มีค่า 1.00 และ |Median-Model| มีค่า 0.00 ไม่เกินเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ตัวบ่งชี้ 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5 และ 4.6 สอดคล้องจากผลการตอบแบบสอบถามในรอบที่ 2 ที่ได้รับฉันทามติทั้ง 6 ตัวบ่งชี้เช่นกัน ตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมมากที่สุดมี 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ 4.3 และ 4.5 ตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมมากมี 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ 4.1, 4.2, 4.4 และ 4.6 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 4 ที่ได้รับฉันทามติทั้ง 6 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ด้านปัจจัยนำเข้า 1 ตัวบ่งชี้ ตัวบ่งชี้ด้านกระบวนการ 1 ตัวบ่งชี้ และตัวบ่งชี้ด้านผลผลิต 3 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

ตัวบ่งชี้ด้านปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ตัวบ่งชี้ 4.4 มีความรับผิดชอบต่อการกิจของตนเองด้านการวิจัย และประเมินผลการศึกษา

ตัวบ่งชี้ด้านกระบวนการ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ 4.3 วางแผนปรับปรุงตนเองให้มีประสิทธิภาพในการทำงานด้านการวิจัยและประเมินผลการศึกษา และตัวบ่งชี้ 4.5 ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างเต็มความสามารถในการจัดการกับปัญหาด้านการวิจัยและประเมินผลการศึกษา

ตัวบ่งชี้ด้านผลผลิต ได้แก่ ตัวบ่งชี้ 4.1 แก้ไขปัญหาที่ซับซ้อนระดับสูงด้านการวิจัยและประเมินผลการศึกษาด้วยตนเอง ตัวบ่งชี้ 4.2 ตัดสินใจดำเนินงานด้านการวิจัยและประเมินผลการศึกษาด้วยตนเอง ประเมินตนเองได้ และตัวบ่งชี้ 4.6 แสดงทักษะความเป็นผู้นำด้านการวิจัยและประเมินผลการศึกษาได้เหมาะสมกับโอกาส สถานการณ์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลการทำงานของกลุ่ม

5. องค์ประกอบที่ 5 ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ได้รับฉันทามติทั้ง 6 ตัวบ่งชี้ พิจารณาจาก Q3 – Q1 มีค่า 1.00 และ |Median-Model| มี

ค่า 0.00 ไม่เกินเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ตัวบ่งชี้ 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5 และ 5.6 สอดคล้องจากผลการตอบแบบสอบถามในรอบที่ 2 ที่ได้รับฉันทามติทั้ง 6 ตัวบ่งชี้เช่นเดียวกัน ตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมมากที่สุดมี 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ 5.1, 5.5 และ 5.6 ตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมมากมี 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ 5.2, 5.3 และ 5.4 ตัวบ่งชี้องค์ประกอบที่ 5 ที่ได้รับฉันทามติทั้ง 6 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ด้านปัจจัยนำเข้า 1 ตัวบ่งชี้ ตัวบ่งชี้ด้านกระบวนการ 3 ตัวบ่งชี้ และตัวบ่งชี้ด้านผลผลิต 2 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

ตัวบ่งชี้ด้านปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ตัวบ่งชี้ 5.4 มีวิธีดำเนินการสื่อสารที่เหมาะสมกับบุคคลต่างๆ ทั้งในวงการวิชาการ วิชาชีพ และชุมชนทั่วไป

ตัวบ่งชี้ด้านกระบวนการ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ 5.1 ใช้ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพสอดคล้องกับสถิติที่เกี่ยวข้องและปัญหาที่ศึกษา ตัวบ่งชี้ 5.3 เลือกแนวทางการสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์ และตัวบ่งชี้ 5.6 เลือกและดำเนินการจัดทำสิ่งตีพิมพ์ทางวิชาการและวิชาชีพ วิทยานิพนธ์หรือโครงการค้นคว้าโดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมและสร้างสรรค์

ตัวบ่งชี้ด้านผลผลิต ได้แก่ ตัวบ่งชี้ 5.2 สรุปปัญหาและเสนอแนะแก้ไขปัญหในด้านต่างๆ ได้อย่างสมเหตุสมผล และตัวบ่งชี้ 5.5 นำเสนอรายงานทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

6. องค์ประกอบที่ 6 ด้านทักษะพิสัย ได้รับฉันทามติทั้ง 10 ตัวบ่งชี้ พิจารณาจาก Q3 – Q1 มีค่า 0.00-1.00 และ |Median-Model| มีค่า 0.00 ไม่เกินเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ตัวบ่งชี้ 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 6.6, 6.7, 6.8, 6.9 และ 6.10 แตกต่างจากผลการตอบแบบสอบถามในรอบที่ 2 ที่ได้รับฉันทามติ 9 ตัวบ่งชี้ โดยที่ได้ไม่รับฉันทามติคือตัวบ่งชี้ 6.3 ตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมมากที่สุด 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ 6.2, 6.7 และ 6.10 ตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมมากมี 7 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ 6.1, 6.3, 6.4, 6.5, 6.6, 6.8 และ 6.9 ตัวบ่งชี้องค์ประกอบที่ 6 ที่ได้รับฉันทามติทั้ง 10 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ด้านปัจจัยนำเข้า 4 ตัวบ่งชี้ ตัวบ่งชี้ด้านกระบวนการ 3 ตัวบ่งชี้ และตัวบ่งชี้ด้านผลผลิต 3 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

ตัวบ่งชี้ด้านปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ตัวบ่งชี้ 6.4 มีความพร้อมในการฟังการบรรยายทางวิชาการหรือผลการวิจัยทั้งร่างกายและจิตใจ มีสมาธิกับการบรรยายที่ฟัง ฟังด้วยความกระตือรือร้น มองเห็นคุณค่าและฟังโดยไม่มีอคติ ตัวบ่งชี้ 6.5 มีหลักการสื่อสารผลงานทางวิชาการหรือผลการวิจัยกับผู้อื่น พูดเพื่อแนะนำ แลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ได้เหมาะสม ตัวบ่งชี้ 6.8 มีแบบแผนที่ดีในการเขียนผลงานทางวิชาการหรือผลการวิจัย มีความชัดเจนในการใช้คำ ข้อความที่มีความหมายเฉพาะได้เหมาะสมกับผู้อ่าน และตัวบ่งชี้ 6.10 ทราบแหล่งข้อมูลและฐานข้อมูลที่ต้องการสืบค้น วิเคราะห์และประเมินผลลัพธ์สาระที่สืบค้นได้

ตัวบ่งชี้ด้านกระบวนการ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ 6.1 อ่านงานทางวิชาการหรือผลการวิจัยอย่างมีวิจรรย์ญาณโดยจำความหมาย เข้าใจเนื้อเรื่อง สรุปมโนทัศน์ นำสาระจากการอ่านไปเทียบเคียงสาระอื่น ตัวบ่งชี้ 6.2 วิเคราะห์รายละเอียดงานทางวิชาการหรือผลการวิจัยที่อ่าน สังเคราะห์ ประเมินผล ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และมีความประทับใจจากการอ่าน และตัวบ่งชี้ 6.6 พูดสื่อสารผลงานทางวิชาการหรือผลการวิจัยโดยบรรยากาศที่เป็นกันเอง ใช้ท่าทางประกอบที่ เหมาะสม และสรุปความรู้ ความคิดเห็นจากการพูดได้

ตัวบ่งชี้ด้านผลผลิต ได้แก่ ตัวบ่งชี้ 6.3 รับรู้ความหมายการบรรยายทางวิชาการหรือผลการวิจัยจากบุคคลและสื่อต่างๆ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อความรู้ และจรรโลงสติปัญญา ตัวบ่งชี้ 6.7 แสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึก และความต้องการเกี่ยวกับผลงานทางวิชาการหรือผลการวิจัยเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจตามที่ต้องการ และตัวบ่งชี้ 6.9 กำหนดวัตถุประสงค์ของการสืบค้นผลงานทางวิชาการหรือผลงานวิจัย กำหนดคำที่ต้องการสืบค้นได้ถูกต้อง มีกลยุทธ์และวิธีในการสืบค้นที่เหมาะสม

ส่วนที่ 2 การตรวจทานของกลุ่มที่เกี่ยวข้อง

1. องค์ประกอบที่ 1 ด้านคุณธรรม จริยธรรม ผู้ที่จบปริญญาโทสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษามีความเห็นต่อความเหมาะสมในการบ่งชี้คุณภาพบัณฑิตในภาพรวม $\bar{x} = 3.68$, $s.d. = 0.35$

s.d. = 0.35 เมื่อจำแนกตามตัวบ่งชี้ที่มีความเห็นเรียงตามลำดับมากที่สุดคือ ตัวบ่งชี้ 4.6 ($\bar{x} = 4.28$, s.d. = 0.75) รองลงมา คือ ตัวบ่งชี้ 4.4 ($\bar{x} = 3.87$, s.d. = 0.82) และตัวบ่งชี้ 4.5 ($\bar{x} = 3.77$, s.d. = 1.03)

สำหรับกลุ่มผู้ใช้บัณฑิต มีความเห็นต่อความเหมาะสมการบ่งชี้คุณภาพบัณฑิตขององค์ประกอบที่ 4 ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ในภาพรวม $\bar{x} = 3.64$, s.d. = 0.41 เมื่อจำแนกตามตัวบ่งชี้ที่มีความเห็นเรียงตามลำดับมากที่สุด คือ ตัวบ่งชี้ 4.6 ($\bar{x} = 4.03$, s.d. = 0.77) รองลงมา คือ ตัวบ่งชี้ 4.5 ($\bar{x} = 3.78$, s.d. = 0.86) และตัวบ่งชี้ 4.1 ($\bar{x} = 3.68$, s.d. = 1.16)

5. องค์ประกอบที่ 5 ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้ที่จบปริญญาโทสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษามีความเห็นต่อความเหมาะสมในการบ่งชี้คุณภาพบัณฑิตในภาพรวม $\bar{x} = 3.86$, s.d. = 0.50 เมื่อจำแนกตามตัวบ่งชี้ที่มีความเห็นเรียงตามลำดับมากที่สุด คือ ตัวบ่งชี้ 5.6 ($\bar{x} = 4.00$, s.d. = 0.88) รองลงมา คือ ตัวบ่งชี้ 5.5 ($\bar{x} = 3.90$, s.d. = 1.08) และตัวบ่งชี้ 5.3 ($\bar{x} = 3.85$, s.d. = 0.89)

ส่วนผู้ที่จบปริญญาโทสาขาอื่นๆ มีความเห็นต่อความเหมาะสมในการบ่งชี้คุณภาพบัณฑิตขององค์ประกอบที่ 5 ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในภาพรวม $\bar{x} = 3.78$, s.d. = 0.35 เมื่อจำแนกตามตัวบ่งชี้ที่มีความเห็นเรียงตามลำดับมากที่สุด คือ ตัวบ่งชี้ 5.4 ($\bar{x} = 3.95$, s.d. = 0.81) รองลงมา คือตัวบ่งชี้ 5.1 ($\bar{x} = 3.85$, s.d. = 0.80) และตัวบ่งชี้ 5.6 ($\bar{x} = 3.83$, s.d. = 1.08)

สำหรับกลุ่มผู้ใช้บัณฑิต มีความเห็นต่อความเหมาะสมการบ่งชี้คุณภาพบัณฑิตขององค์ประกอบที่ 5 ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในภาพรวม $\bar{x} = 3.85$, s.d. = 0.44 เมื่อจำแนกตามตัวบ่งชี้ที่มีความเห็นเรียงตามลำดับมากที่สุด คือ ตัวบ่งชี้ 5.1 ($\bar{x} = 4.12$, s.d. = 0.82) รองลงมา คือ ตัวบ่งชี้ 5.4 ($\bar{x} = 3.90$, s.d. = 0.84) และตัวบ่งชี้ 5.2 ($\bar{x} = 3.82$, s.d. = 0.84)

6. องค์ประกอบที่ 6 ด้านทักษะพิสัย ผู้ที่จบปริญญาโทสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษามีความเห็นต่อความเหมาะสมในการบ่งชี้คุณภาพบัณฑิตในภาพรวม $\bar{x} = 4.00$, s.d. = 0.42 เมื่อจำแนกตามตัวบ่งชี้ที่มีความเห็นเรียงตามลำดับมากที่สุด คือ ตัวบ่งชี้ 6.1 ($\bar{x} = 4.28$, s.d. = 0.68) รองลงมา คือ ตัวบ่งชี้ 6.5 ($\bar{x} = 4.20$, s.d. = 0.88) และตัวบ่งชี้ 6.3 ($\bar{x} = 4.13$, s.d. = 0.72)

ส่วนผู้ที่จบปริญญาโทสาขาอื่นๆ มีความเห็นต่อความเหมาะสมในการบ่งชี้คุณภาพบัณฑิตขององค์ประกอบที่ 6 ด้านทักษะพิสัย ในภาพรวม $\bar{x} = 3.94$, s.d. = 0.28 เมื่อจำแนกตามตัวบ่งชี้ที่มีความเห็นเรียงตามลำดับมากที่สุด คือ ตัวบ่งชี้ 6.4 ($\bar{x} = 4.27$, s.d. = 0.72) รองลงมา คือ ตัวบ่งชี้ 6.2 ($\bar{x} = 4.13$, s.d. = 0.72) และตัวบ่งชี้ 6.7 ($\bar{x} = 4.10$, s.d. = 0.71)

สำหรับกลุ่มผู้ใช้บัณฑิต มีความเห็นต่อความเหมาะสมการบ่งชี้คุณภาพบัณฑิตขององค์ประกอบที่ 6 ด้านทักษะพิสัย ในภาพรวม $\bar{x} = 4.04$, s.d. = 0.29 เมื่อจำแนกตามตัวบ่งชี้ที่มีความเห็นเรียงตามลำดับมากที่สุด คือ ตัวบ่งชี้ 6.10 ($\bar{x} = 4.32$, s.d. = 0.47) รองลงมา คือ ตัวบ่งชี้ 6.3 ($\bar{x} = 4.17$, s.d. = 0.71) และตัวบ่งชี้ 6.7 ($\bar{x} = 4.15$, s.d. = 0.77)

7. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความเหมาะสมในการบ่งชี้คุณภาพบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผล แต่ละองค์ประกอบจำแนกตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล พบว่าผู้ให้ข้อมูลทั้ง 3 กลุ่ม มีความเห็นต่อความเหมาะสมในการบ่งชี้คุณภาพบัณฑิตของแต่ละองค์ประกอบแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญโดยเทคนิคเดลฟาย

1. องค์ประกอบที่ 1 ด้านคุณธรรม จริยธรรม ตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมมากที่สุด มี 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ 1.1 และ 1.3 ส่วนตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมมาก มี 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ 1.2, 1.4, 1.5 และ 1.6 นั้น เนื่องจากโดยทั่วไปจริยธรรมตามพื้นฐานทางวัฒนธรรมของไทยมักอิงอยู่กับศาสนา ทั้งนี้ เพราะคำสอนทางศาสนามีส่วนสร้างระบบจริยธรรมให้สังคม ดังคำกล่าวที่ว่า “จริยธรรมของสังคมไทย ขึ้นกับระบบศีลธรรมของพุทธศาสนา ศาสนาพุทธกำหนดหลักการปฏิบัติในชีวิตประจำวันไว้อย่างไร หมายความว่า ได้กำหนดหลักจริยธรรมไว้ให้ปฏิบัติอย่างนั้น” แต่ไม่ได้หมายความว่า จริยธรรมอิงอยู่กับหลักคำสอนทางศาสนาเพียงอย่างเดียว ด้านการศึกษาสามารถเกี่ยวข้องกับจริยธรรมได้เช่นกัน จิรชัย บุรณะฤทธิ์ทวิ (2544, หน้า 49) ให้ความเห็นว่า วิธีการพัฒนาการศึกษาที่สอดคล้องกับศักยภาพ ของปัจเจกบุคคลเป็นวิธีการที่เป็นธรรมแต่ควรเพิ่มวิถีแห่งศาสนาที่มุ่งให้คนอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข จึงสรุปว่าแท้ที่จริงนั้นจริยธรรมหยั่งรากอยู่บนขนบธรรมเนียมประเพณี โดยนัยนี้ บางคนเรียกหลักแห่ง ความประพฤติอันเนื่องมาจากคำสอนทางศาสนาว่า "ศีลธรรม" และเรียกหลักแห่งความประพฤติอัน พัฒนาจากแหล่งอื่นๆ ว่า "จริยธรรม" ซึ่งสอดคล้องกับ สมชาย เทศแสง (2544, หน้า 27) สรุป ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษา กับจริยธรรมว่าการปฏิรูปการศึกษาจึงควรเน้นที่การพัฒนาจิตวิญญาณ คุณธรรม จริยธรรม ของเยาวชนเพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาสังคม ประเทศชาติต่อไป

2. องค์ประกอบที่ 2 ด้านความรู้ ตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมมากที่สุดมี 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ 2.2 และ 2.7 ส่วนตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมมาก มี 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ 2.1, 2.3, 2.4, 2.5 และ 2.6 นั้น ถือเป็นผลการวิจัยอีกประเด็นหนึ่งที่มีความสำคัญกับความรู้ที่นักศึกษาควรได้รับ เนื่องจาก ความรู้มีอยู่หลายลักษณะ เช่น ความรู้ตามลักษณะ จำแนกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ประเภทที่ 1 ความรู้ที่ ผิงอยู่ในคน (tacit knowledge) เป็นความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ พรสวรรค์หรือสัญชาตญาณของแต่ละ บุคคล เช่น ทักษะในการทำงาน งานฝีมือ หรือการคิดเชิงวิเคราะห์ และประเภทที่ 2 ความรู้ที่ชัดเจน (explicit knowledge) เป็น ความรู้ที่สามารถ ถ่ายทอดได้โดยผ่านวิธีต่างๆ เช่น การบันทึก การ บรรยาย เป็นต้น หรือความรู้ตามโครงสร้าง จำแนกเป็น 2 ประเภท เช่นเดียวกัน ได้แก่ ประเภทที่ 1 โครงสร้างส่วนบนของความรู้ ได้แก่ Idea ปรัชญา หลักการ อุดมการณ์ และประเภทที่ 2 โครงสร้าง ส่วนล่างของความรู้ ได้แก่ ภาคปฏิบัติการของความรู้ ได้แก่องค์ความรู้ที่แสดงในรูปของ ข้อเขียน การ แสดงออกในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ศิลปะ การเดินขบวน โครงสร้างส่วนล่างของความรู้มีโครงสร้างระดับ ลึกคือ ความหมาย (significant) การให้ความรู้จึงควรพิจารณาลักษณะของความรู้ประกอบ ดังที่ วิลลา วิลัย มาคัม (2549, หน้า 57) ให้ความเห็นว่าความเข้าใจระดับของความรู้ จะช่วยให้เข้าใจบุคคล เข้าใจ องค์กร รู้ว่าองค์กรต้องการบุคลากรที่มีความรู้อย่างไร และสามารถใช้ความรู้ที่มีอยู่นั้นไปใช้ประโยชน์ได้ แค่นั้น ซึ่งจะเป็นการแสดงให้เห็นถึงความสามารถของคนในการนำความรู้ไปใช้ในระดัต่าง ๆ

ความรู้ลักษณะหนึ่งที่ต้องปลูกฝังให้เกิดขึ้นกับนักศึกษา คือ ความรู้ภายใต้บริบทเฉพาะ (situated knowledge) เป็นความรู้ที่มีความเฉพาะเจาะจงและมีความหมายกับบางบริบท บางสถานการณ์เท่านั้น และเมื่อต้องข้ามขอบเขตเนื้อหาสาระนั้นไปอีกความหมายอื่น บริบทอื่น หรือสถานการณ์อื่น การใช้ ความรู้ที่ขึ้นกับขอบเขตบริบทเดิม อาจทำให้ไม่สามารถเรียนรู้ได้เท่าที่ควรจะเป็น ซึ่งสถานศึกษาต้องให้ ความสำคัญกับประเด็นนี้ ดังที่ สมจิต อุดม (2548, หน้า 55) สรุปว่าชีวิตของคนเราเกิดมาต้องมีการ เรียนรู้ตลอดชีวิต แต่ความสำคัญอยู่ที่ผู้จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาต้องสร้างให้เกิดขึ้น คือ สังคมแห่ง การเรียนรู้ และสังคมแห่งความรู้ เพื่อให้สามารถเข้าใจความรู้ได้อย่างถ่องแท้และให้นักศึกษาพัฒนา ตนเองไปสู่จุดหมายสูงสุดของชีวิตได้

3. องค์ประกอบที่ 3 ด้านทักษะทางปัญญา ได้รับฉันทามติจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ 9 ตัวบ่งชี้ โดย ตัวบ่งชี้ที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า มีความเหมาะสมมากที่สุด มี 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ 3.3 และ 3.9 ส่วนตัวบ่งชี้ที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า มีความเหมาะสมมาก มี 7 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ 3.1, 3.2, 3.4, 3.5, 3.6, 3.7 และ 3.8 นั้น เนื่องจากมาตรฐานด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills) ซึ่งหมายถึง

ความสามารถในการวิเคราะห์ สถานการณ์และใช้ความรู้ ความเข้าใจในแนวคิด หลักการ ทฤษฎี และกระบวนการต่างๆ ในการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ใหม่ๆ ที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน จึงเป็นทักษะหนึ่งที่สำคัญมากที่ผู้เรียนจะต้องได้รับการปลูกฝัง ดังที่ วันทนา เมืองจันทร์ (2544, หน้า 25) ให้ความเห็นว่าผู้ทำงานที่มีประสิทธิภาพต้องมีความสามารถสร้างภาพการทำงานให้ชัดเจนก่อนลงมือทำงาน โดยใช้ความมีกัลยาณมิตรเข้ามาช่วย เช่น ช่วยคิดว่าอะไรเป็นเงื่อนไขให้ผู้เรียนไม่ใส่ใจในการเรียนรู้ โดยทุกฝ่ายต้องมาร่วมกันคิดค้นหาสิ่งที่เป็นเงื่อนไข อุปสรรค เสนอแนะวิธีการแก้ไขปัญหา สร้างกลไกดำเนินงาน ตกลงร่วมกับทุกฝ่าย แล้วดำเนินการให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน นอกจากนั้นทักษะทางปัญญาทำให้คนแสดงพฤติกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและองค์กร ดังนี้

1. มีการคิดอย่างเป็นระบบ มีวิจารณ์ญาณ ดุลยพินิจในการแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ

2. มีความสามารถในการประยุกต์ความรู้ ความเข้าใจในแนวคิด หลักการ และทฤษฎีต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานและการแก้ไขปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์

3. ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์แก้ไขปัญหาได้ดี และสอดคล้องกับสถานการณ์

ทักษะทางปัญญาจึงถูกคาดหวังว่าควรมีการปลูกฝังให้กับบุคคล ซึ่งวิธีการปลูกฝังนั้นอาจมีอยู่หลากหลายวิธีการ เช่น เซอร์คิลป์ จินดาละออง (2544, หน้า 21) เสนอแนะไว้วิธีการหนึ่งโดยการขจัดความคิดด้านลบ คือ พยายามแสวงหาและเรียนรู้ทุกสิ่งอย่างจากการอ่าน การฟังอ่านมีเป้าหมาย เลิกคบหาสมาคมกับบุคคลที่มีแนวคิดด้านลบ เพราะมักจะถูกครอบงำความคิดตามไปด้วย การควบคุมความคิดให้นึกถึงแต่สิ่งที่ดีงาม ทำให้จิตใจชุ่มฉ่ำอันมีแต่แนวสร้างสรรค์ จะทำให้ชีวิตมีแต่ความสุข ความสงบ ดังที่ มัณฑรา ธรรมบุศย์ (2549, หน้า 43) สรุปไว้ว่าการสอนที่มีประสิทธิภาพในยุคศตวรรษที่ 21 จึงควรมุ่งเน้นไปที่การจัดกระบวนการเรียนรู้ หรือส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดให้มากที่สุด

4. องค์ประกอบที่ 4 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมมากที่สุดมี 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ 4.3 และ 4.5 ส่วนตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมมากที่สุดมี 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ 4.1, 4.2, 4.4 และ 4.6 ทั้งนี้เนื่องจากเป็นองค์ประกอบที่สอดคล้องสัมพันธ์กับธรรมชาติของมนุษย์ที่เป็นสัตว์สังคมที่มีลักษณะพิเศษแตกต่างไปจากสัตว์อื่นหลายประการ และเป็นลักษณะที่ได้เปรียบในขณะเดียวกันมนุษย์มีความเสียเปรียบสัตว์อื่นๆ ด้วย เช่น ในวัยเยาว์จำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่นในการเลี้ยงดู ในการตอบสนองความต้องการพื้นฐาน ด้านอาหาร ที่อยู่อาศัย ความปลอดภัย และการอบรมจะใช้เวลายาวนานกว่าของสัตว์ จึงแตกต่างไปจากสัตว์อื่นที่เกิดออกมาแล้วก็สามารถเคลื่อนไหวและหาอาหารเลี้ยงตนเองได้ มนุษย์ไม่มีเขี้ยวเล็บในการฉีกกินเนื้อและพืช ขยายพันธุ์ในแต่ละครั้งได้จำนวนต่ำกว่าสัตว์หลายชนิด การฟัง การดมกลิ่น ดีน้อยกว่าสัตว์บางชนิด สอดคล้องกับข้อสรุปที่ สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ (2544, หน้า 9) เน้นการเป็นนักศึกษาที่ดี คือ ควรเป็นผู้มีนิสัยคุณภาพในการทำงานเป็นทีม เนื่องจากคนแต่ละคนไม่ได้เก่งทุกเรื่อง แต่ต้องร่วมกันประสานงานกันอย่างเป็นระบบ กำหนดและปฏิบัติหน้าที่อย่างชัดเจน เปรียบเหมือนกับการเล่นฟุตบอลที่ดี ความสำเร็จที่ย่อมมาจาก การสนับสนุนที่ดี และทุกคนทำหน้าที่ของตนได้ดี หลีกเลี่ยงการปฏิบัติงานในลักษณะเก่งคนเดียว ให้ความสำคัญ ยอมรับความคิดเห็นของคนอื่น ให้เกียรติและปรับสัมพันธ์ภาพระหว่างเพื่อนร่วมงานทั้งปวง ซึ่งถือเป็นตัวอย่างหนึ่งการความสัมพันธ์ระหว่างกันที่ทุกคนต้องถูกสร้างให้เกิดขึ้นในตัว ศักราช ฟ้าขาว (2544, หน้า 12) ให้ความเห็นเพิ่มเติมในประเด็นนี้ว่าโดยความเป็นจริงแล้ว บริษัทสังคมไทยมีความหลากหลายทางความคิดที่มีวัฒนธรรมแห่งการเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน หากสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม ตั้งแต่เริ่มต้น ปัญหาความแตกแยกทางสังคมจะไม่เกิดขึ้น โดยมีตัวอย่างความสำเร็จของการที่ทุกส่วนมีส่วนร่วมในโครงการต่างๆ ที่มีความล่อแหลมทางความคิด แต่เมื่อทุกคนได้มีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง ทำให้ทุกฝ่ายยอมรับสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างผสมผสานอย่างกลมกลืน

การมีความสัมพันธ์ระหว่างกันของบุคคลกลุ่มต่างๆ จึงมีความสำคัญมาก มนุษย์รู้จักรวมตัวเป็นหมู่เหล่าโดยระยะแรกๆ ได้รวมตัวกันอยู่อย่างง่ายๆ แล้วจึงค่อยๆ วิวัฒนาการมาตามลำดับจนกลายเป็น

สังคม เป็นบ้านเมืองอย่างทุกวันนี้ เหตุที่มนุษย์ต้องรวมกันอยู่เป็นกลุ่มก้อนหรือเป็นสังคมนั้น ก็เพราะมนุษย์ต้องพึ่งพาอาศัยกันในการดำรงชีพ เช่น ช่วยกันหาหรือผลิตอาหาร ช่วยกันสร้างบ้านหรือที่อยู่อาศัย ช่วยกันสร้างเครื่องมือหรืออาวุธ ช่วยป้องกันภัยที่อาจเกิดขึ้นจากธรรมชาติหรือจากการรุกรานของมนุษย์ด้วยกัน และมนุษย์ยังมีความต้องการอื่นๆ จากกันและกันอีกมาก รวมถึงการมีความสัมพันธ์ระหว่างกันทำให้คนรู้จักให้เกียรติ และเคารพกันจนนำไปสู่การอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข สอดคล้องกับแนวคิดที่ ชีรนนต์ ไกรนิธิสม (2554, หน้า 33 – 34) สรุปการอยู่ร่วมกันบนหลักการพื้นฐานของประชาธิปไตย คือ การยอมรับนับถือให้ความสำคัญกับคุณค่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคล ความเสมอภาคและเสรีภาพในการดำรงชีวิต โดยจะปรากฏให้เห็นเด่นชัด 2 หลักการ ประการแรก เป็นสิทธิของพลเมือง สมาชิกในสังคมนย่อมมีความเสมอภาคกันในการเข้าถึงอำนาจ และประการที่สอง พลเมืองย่อมมีโอกาสได้รับสิทธิเสรีภาพที่รองรับโดยเสมอกัน

5. องค์ประกอบที่ 5 ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ได้รับฉันทามติจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทั้ง 6 ตัวบ่งชี้ โดยตัวบ่งชี้ที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า มีความเหมาะสมมากที่สุด มี 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ 5.1, 5.5 และ 5.6 ส่วนตัวบ่งชี้ที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า มีความเหมาะสมมาก มี 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ 5.2, 5.3 และ 5.4 ถือเป็นผลการวิจัยที่ให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์เชิงตัวเลข ซึ่งส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ทางคณิตศาสตร์เป็นหลัก โดยปัญหาทางคณิตศาสตร์ เป็นสถานการณ์หรือคำถามที่มีเนื้อหาสาระกระบวนการ หรือความรู้ที่ผู้เรียนไม่คุ้นเคยมาก่อนและไม่สามารถหาคำตอบได้ทันที การหาคำตอบต้องใช้ความรู้และประสบการณ์ทางคณิตศาสตร์ และศาสตร์อื่นๆ ประกอบกับความสามารถด้านการวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการตัดสินใจ ในทางปฏิบัติการเรียนรู้เกี่ยวกับการแก้โจทย์ปัญหาเป็นการฝึกให้นักเรียนมีวิธีการที่ดีในการแก้ปัญหา มากกว่าสอนให้นักเรียนรู้คำตอบของปัญหา โดยพยายามส่งเสริมให้นักเรียนค้นพบรูปแบบหรือวิธีการแก้ปัญหาต่างๆ ด้วยตนเอง นั่นคือ เน้นทักษะกระบวนการคิดของนักเรียนนั่นเอง กระบวนการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ มีวิธีการที่หลากหลาย ประกอบด้วยหลายขั้นหลายตอน แต่มีเทคนิคหนึ่งเป็นที่นิยมใช้แพร่หลายมาก คือ เทคนิควิธีสอนแก้โจทย์ปัญหา 4 ขั้นตอนของโพลยา (Polya's four-stage method) ซึ่งประกอบด้วย ขั้นที่ 1 ทำความเข้าใจโจทย์ (understanding the problem) ขั้นที่ 2 วางแผนแก้ปัญหา (devising a plan) ขั้นที่ 3 ปฏิบัติตามแผน (carrying out the plan) และขั้นที่ 4 ตรวจสอบ (looking back)

แนวคิดข้างต้นสอดคล้องกับ สำนักวิชาการและมาตรฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 1) ที่ได้สรุปไว้ว่าตัวเลขเกี่ยวข้องกับคณิตศาสตร์มาก เป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ศาสตร์ต่างๆ จึงมีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข สอดคล้องกับ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2544, หน้า 3) ที่เน้นว่าผู้เรียนจะมีความรู้ทางคณิตศาสตร์อย่างมีคุณภาพนั้น ต้องมีทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ที่จำเป็น ได้แก่ ความสามารถในการแก้ปัญหา การให้เหตุผล การสื่อสาร การสื่อความหมาย มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การประยุกต์ทางคณิตศาสตร์ การเชื่อมโยงกับศาสตร์อื่นๆ เป็นต้น สำหรับ สมวงษ์ แปลงประสพโชค (2545, หน้า 1) ก็มีความเห็นในทำนองเดียวกันว่าเกณฑ์มาตรฐานคณิตศาสตร์ระดับชาติ เน้นการเชื่อมโยงความรู้ทางคณิตศาสตร์กับชีวิตจริง กับศาสตร์อื่นๆ และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้

ในการจัดการศึกษาจึงต้องคำนึงถึงการสื่อสารอยู่ตลอดเวลา และใช้ให้เกิดประโยชน์ให้มากที่สุด สุทัศน์ ยกส้าน (2544, หน้า 55) ชี้แนะว่าผู้ใหญ่ต้องตระหนักถึงความต้องการให้กำลังใจของเด็กจากผู้ใหญ่ ต้องการประคับประคองทางจิตใจ เพื่อที่จะรู้ว่ากิจกรรมที่เขาทำอยู่คืออะไร มีจุดประสงค์ใด จึงจะสามารถเข้าไปชี้แนะให้แก้ปัญหาได้ แล้วผู้ใหญ่จึงค่อยๆ ถอยตัวออกไป สอดคล้องกับ วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2549, หน้า 2) ยกตัวอย่างให้เห็นว่าควรมีการนิเทศอย่างใกล้ชิด มีการตรวจสอบผลงานเป็นรายบุคคล จนครูสามารถวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผล และเขียนรายงานการวิจัยได้ แล้วจึงตรวจสอบ

ความสมบูรณ์ ความเหมาะสมของการวิจัยในภาพรวมอีกครั้งหนึ่ง จึงจะถือว่าได้ว่าการสื่อสารให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง

ส่วนทักษะที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศ นั้น เนื่องจากเทคโนโลยี หมายถึง การประยุกต์เอาความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์มาใช้ให้เกิดประโยชน์ การศึกษาพัฒนาองค์ความรู้ต่างๆ เพื่อให้เข้าใจธรรมชาติ กฎเกณฑ์ของสิ่งต่างๆ และหาทางนำมาประยุกต์ให้เกิดประโยชน์ เทคโนโลยีจึงเป็นคำที่มีความหมายกว้าง เป็นคำที่ได้พบเห็นได้ยินตลอดมา สำหรับสารสนเทศ หมายถึง ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ มนุษย์แต่ละคนตั้งแต่เกิดได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ เป็นจำนวนมาก เรียนรู้สภาพสังคมความเป็นอยู่ กฎเกณฑ์และวิชาการ ลองจินตนาการดูว่าภายในสมองคนเก็บข้อมูลอะไรเอาไว้บ้าง คงตอบไม่ได้อย่างชัดเจน แต่สามารถเรียกเอาข้อมูลมาใช้ได้ ข้อมูลที่เก็บไว้ในสมองเป็นสิ่งที่สะสมกันมาเป็นเวลานาน ความรอบรู้ของแต่ละคนจึงขึ้นอยู่กับการเรียกใช้ข้อมูลนั้น ดังนั้นจะเห็นได้ชัดความรู้เกิดจากข้อมูลข่าวสารต่างๆ ทุกวันนี้มีข้อมูลรอบตัวเรามาก ข้อมูลเหล่านี้มาจากสื่อ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เครือข่ายคอมพิวเตอร์ หรือแม้แต่การสื่อสารระหว่างบุคคล จึงมีผู้กล่าวว่ายุคนี้เป็นยุคของสารสนเทศ ซึ่งในทางปฏิบัติอาจมีการนำไปใช้ทั้งทางที่ถูกและผิด ดังที่ สมชาย เทพแสง (2549, หน้า 41) ได้ให้ความเห็นว่าเทคโนโลยีนั้นว่ามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา หน่วยปฏิบัติจำเป็นต้องส่งเสริม สนับสนุน และนำมาใช้วางระบบในการบริหารจัดการให้เกิดความรวดเร็ว ทันเวลา ลดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน อีกทั้งยังช่วยเก็บสารสนเทศให้ถูกต้อง สมบูรณ์ นำมาใช้ในการวางแผนนโยบาย ในด้านการบริหารทั่วไป โดยเฉพาะสามารถบูรณาการไว้ในหลักสูตร และส่งเสริมกิจกรรมของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเห็นเทคโนโลยีสารสนเทศมีประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา

6. องค์ประกอบที่ 6 ด้านทักษะพิสัย ตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมมากที่สุด มี 3 ตัวบ่งชี้ได้แก่ ตัวบ่งชี้ 6.2, 6.7 และ 6.10 ส่วนตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมมากมี 7 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ 6.1, 6.3, 6.4, 6.5, 6.6, 6.8 และ 6.9 ทั้งนี้ เนื่องจากทักษะพิสัยเป็นทักษะหนึ่งที่นักศึกษาควรจะต้องได้รับการปลูกฝังต่อเนื่องจากมีความรู้และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แล้ว เนื่องจาก ทักษะพิสัย หมายถึง วัตถุประสงค์การเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะทางกาย คือทำได้อย่างถูกต้อง แม่นยำ รวดเร็ว ราบรื่นเป็นอัตโนมัติ เริ่มจากง่ายไปจนถึงสลับซับซ้อน 6 ระดับ ดังนี้

1. กิริยาสะท้อน หมายถึง พฤติกรรมการตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมที่กระทำไปโดยอัตโนมัติ
2. การเคลื่อนไหวพื้นฐาน หมายถึง การเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายอย่างผสมกลมกลืน
3. การเคลื่อนไหวที่สัมพันธ์กับการเรียนรู้ หมายถึง การแสดงพฤติกรรมตามการรับรู้
4. การเคลื่อนไหวที่ทำได้แคล่วคล่องรวดเร็ว และทนทาน
5. การเคลื่อนไหวที่ถูกต้อง แคล่วคล่องรวดเร็ว และราบรื่นเป็นอัตโนมัติ
6. การเคลื่อนไหวร่างกายเพื่อการสื่อสารแทนการพูด

การที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ด้านทักษะนี้ได้ต้องมีการฝึกฝน จนทำได้ถูกต้อง แม่นยำ รวดเร็ว และราบรื่น เป็นอัตโนมัติ ซึ่งจะต้องใช้เวลาและลงมือกระทำอย่างจริงจัง จึงจะประสบความสำเร็จ ดังที่ สุวิพร ศรีสุพรรณถาวร (2554, หน้า 15) สรุปว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการศึกษาของนักศึกษามีหลายประการ ที่สำคัญ คือ ด้านตัวบ่อน สถานศึกษาต้องมีหลักสูตรการเรียนรู้ที่สามารถนำไปปฏิบัติจริง มีการส่งเสริมทั้งเรื่องการเรียน การทำกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ด้านต่างๆ ด้านกระบวนการ นักศึกษาต้องมีการฝึกให้รู้จักประสานกับภาคธุรกิจ วางแผนบริหารจัดการตามแนวโน้มของตลาดแรงงาน และมีโอกาสได้ฝึกประสบการณ์จริงซึ่งจะทำให้ได้รับประสบการณ์ตรง และด้านผลผลิต คือ นักศึกษามีงานทำ เป็นผู้ที่มีทักษะทำงานได้ และทำงานเป็น สอดคล้องกับ นฤมล บุณนิม (2542, หน้า 13) ที่เห็นว่าไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาแบบใดก็ตาม ครูต้องเป็นผู้ลงมือกระทำ (active) มากกว่าเป็นผู้ถูกกระทำ (passive) รูปแบบการพัฒนาจึงควรปรับเปลี่ยนจากการฟังบรรยายมาเป็นประชุมกลุ่ม ระดมสมอง การฝึกปฏิบัติ และการปฏิบัติภาคสนาม นักศึกษาจึงจะเกิดทักษะพิสัยได้ตามต้องการ

7. ในส่วนการตรวจทานของกลุ่มที่เกี่ยวข้อง เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความเหมาะสมในการบ่งชี้คุณภาพบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผล แต่ละองค์ประกอบจำแนกตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล พบว่า ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 3 กลุ่ม มีความเห็นต่อความเหมาะสมในการบ่งชี้คุณภาพบัณฑิตของแต่ละองค์ประกอบแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เนื่องจากเป็นพันธกิจที่สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษาต้องดำเนินการอยู่แล้ว รวมถึงผู้ที่สำเร็จการศึกษา ถือเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญที่ยืนยันให้เห็นว่าตัวบ่งชี้ที่ได้จากการศึกษาก่อให้เกิดประโยชน์ และสามารถนำไปใช้ได้ในการปฏิบัติงานจริง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542, หน้า 7) เห็นว่ามาตรฐานสูงหมายถึงมีองค์ประกอบที่เป็นคุณประโยชน์เป็นจำนวนมาก คุณภาพสูง หมายถึง แต่ละองค์ประกอบและองค์รวมก่อให้เกิดประโยชน์และความพึงพอใจในระดับสูง ดังนั้น ในทางการศึกษาผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทั้งในฐานะผู้จัดและผู้รับบริการต่างก็ต้องการมาตรฐานและคุณภาพในระดับสูงและสูงขึ้นไปเรื่อยๆ โดยอาศัยแนวเทียบจากบริบทและสังคมนาอบด้านรวมทั้งนานาประเทศด้วย

ผลการศึกษาซึ่งเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา ซึ่งพัฒนาขึ้นบนพื้นฐานของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ครั้งนี้ จึงได้รับการยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย สุกสิทธิ์ ภูภักดี (2554, หน้า 12) สนับสนุนว่าปัจจุบันนานาประเทศได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนากรอบคุณวุฒิแห่งชาติ เนื่องจากถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนากำลังคนให้มีความสามารถที่ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานทั้งระดับประเทศและนานาชาติ อีกทั้งเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้วยวิธีการเทียบโอนประสบการณ์ ทำให้มองเห็นถึงเส้นทางแห่งการเรียนรู้ ความก้าวหน้าอย่างชัดเจน นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมการประกันคุณภาพหรือสมรรถภาพบุคคลแต่ละคุณวุฒิ จึงมีความเห็นที่สอดคล้องกับผลการศึกษาครั้งนี้ในที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตร สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา ควรมีการร่วมกันวางแผน ดำเนินการ และประเมินผลตามตัวบ่งชี้คุณภาพบัณฑิตที่ได้พัฒนาขึ้นในครั้งนี้ โดยจำแนกตามองค์ประกอบทั้ง 6 องค์ประกอบ และให้นำนักคะแนนตามตัวบ่งชี้ที่กำหนด จะทำให้ได้ข้อมูลตามสภาพการดำเนินการจริง และนำผลที่ได้มาปรับปรุงตัวบ่งชี้คุณภาพบัณฑิต หรือการดำเนินการบริหารจัดการให้หลักสูตรสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษาบรรลุผลตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

2. ตัวบ่งชี้ที่ได้ทั้ง 6 องค์ประกอบ สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา หรือสาขาอื่นๆ ในระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี สามารถนำไปใช้สร้างเป็นข้อมูลในลักษณะของการใช้ผลการวิจัยเป็นฐาน (research-baseline data) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ น่าเชื่อถือสำหรับนำมาใช้ในการบริหารจัดการ และใช้รายงานผลการดำเนินการตามหลักสูตรหรือการประเมินผลหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเท่ากับเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือภายในสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษาในอนาคตต่อไป

3. เพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือในผลการวิจัยที่ค้นพบ สามารถนำตัวบ่งชี้คุณภาพบัณฑิตที่ได้ในครั้งนี้นำไปวางแผน ออกแบบ เพื่อทดสอบความพร้อมในการดำเนินงานบริหารจัดการหลักสูตรสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา โดยใช้กลุ่มเป้าหมายที่ครอบคลุมมากขึ้น อาจจะทำให้ทราบถึงความพร้อมของสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา เพื่อเตรียมการสำหรับการบริหารจัดการคุณภาพภายในต่อไป จนเป็นหลักสูตรที่ได้รับความเชื่อถือในอนาคตต่อไป

4. สาขาอื่นๆ ในระดับบัณฑิตศึกษา สามารถใช้แนวทางนี้พัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพบัณฑิตได้ตามความเหมาะสม เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผน บริหารจัดการ หรือประเมินผล ให้สอดคล้องกับตัวบ่งชี้ ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตให้เกิดขึ้นได้ตามต้องการ

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้ ในขั้นตอนการทำเทคนิคเดลฟาย ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา 3 กลุ่มเท่านั้น คือ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้สอน และผู้ที่สำเร็จการศึกษา หากทำการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญที่กว้างขวางขึ้นทั้งนักวิชาการระดับชาติ ประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือบุคคลอื่นๆ แม้ไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดการศึกษาของสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะที่หลากหลาย สำหรับนำมาใช้ในการดำเนินการบริหารหลักสูตรให้เกิดความเชื่อมั่นให้กับสังคมภาพกว้างๆ ในการจัดการศึกษาของสำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

2. การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการศึกษาค้นคว้าพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 เป็นหลัก ดังนั้น เพื่อให้ได้ภาพสำหรับการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาของสำนักงานบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี โดยภาพรวมที่อาจแตกต่างกันไป ควรศึกษาโดยเก็บรวบรวมข้อมูลความรู้ ความเข้าใจ หรือข้อเสนอแนะบนกรอบแนวคิดอื่นๆ หลักการอื่นๆ อันจะเป็นการลดข้อจำกัดขอบเขตของการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งอาจทำให้ได้ข้อมูล ความเข้าใจ หรือข้อเสนอแนะจากผู้ให้ข้อมูลบนกรอบแนวคิดอื่นๆ หลักการอื่นๆ ที่มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น

3. การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเพื่อการพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 เพื่อให้มีความหลากหลายมากขึ้น ควรศึกษาเชิงเปรียบเทียบข้อมูลตัวบ่งชี้คุณภาพบัณฑิตกับสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาอื่น เพื่อหาข้อสรุปว่ามีความเหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร

4. การศึกษาเพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ครั้งนี้ ทำให้ได้ตัวบ่งชี้คุณภาพบัณฑิตซึ่งเป็นผลชั่วคราวและมีค่าที่เกิดขึ้นช่วงเวลาที่ศึกษาเท่านั้น แต่ยังไม่รับรองไม่ได้ว่าเมื่อเวลาสภาพแวดล้อมของสังคมเปลี่ยนแปลง ตัวบ่งชี้จะยังคงที่หรือปรับเปลี่ยนไป จึงสามารถเพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพบัณฑิตได้อีกครั้งตามช่วงเวลาที่เหมาะสม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **คู่มือการจัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- จิรัชย์ บุรณะฤทธิ์ทวี. (2544). การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. **วิทยจารย์**. 100(7) : 49 ; ตุลาคม.
- เชาว์ศิลป์ จินดาละออง. (2544). การปลูกฝังนิสัยใหม่. **วิทยจารย์**. 100(9) : 20 – 21 ; ธันวาคม.
- ธีรนนต์ ไกรนิธิสม. (2554). **ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากับประชาธิปไตย**. **วารสารข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา**. 31(4) : 31 – 39 ; ปีงบประมาณ 2554.
- นฤมล บุลนิม. (2542). การพัฒนาครูในภาวะการทำงานปกติ. **วิทยจารย์**. 98(8) : 13 – 14 ; พฤศจิกายน.

- มันทนา ธรรมบุศย์. (2549). การส่งเสริมกระบวนการคิดโดยใช้ยุทธศาสตร์ PBL. *วิทยากรย.* 105(3) : 42 – 45 ; มกราคม.
- วันทนา เมืองจันทร์. (2544). การปฏิรูปการศึกษา : คุณธรรมของผู้บริหารกับบทบาทในการประกันคุณภาพการศึกษา. *วิทยากรย.* 100(9) : 22 – 25 ; ธันวาคม.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2549). การพัฒนาความรู้ด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนศรีโกสุมวิทยา มิตรภาพที่ 209 อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม. *วิทยากรย.* 105(6) : 19 – 24 ; เมษายน.
- วิลาวัลย์ มาคุ้ม. (2549). ภายใต้อำนาจแห่งความรู้จะจัดการความรู้อย่างไรให้เป็นเลิศ. *วิทยากรย.* 105(4) : 56 – 61 ; กุมภาพันธ์.
- ศักราช ฟ้าขาว. (2544). ข้อเสนอแนะการกระจายอำนาจทางการศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. *วิทยากรย.* 100(8) : 11 – 13 ; พฤศจิกายน.
- สมจิต อุดม. (2548). เพื่อการเรียนรู้ของนิสิต การพัฒนาคุณภาพชีวิตนักศึกษายุคโลกาภิวัตน์. *วิทยากรย.* 100(7) : 54 – 57 ; สิงหาคม.
- สมชาย เทพแสง. (2549). กุญแจสู่ความสำเร็จของการกระจายอำนาจ : ความท้าทายทางการศึกษา. *วิทยากรย.* 105(3) : 38 – 41 ; มกราคม.
- สมวงษ์ แปลงประสพโชค. (2545). **ปัญหาการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ของเด็กไทยในปัจจุบัน.** เอกสารประกอบการฝึกอบรม. มปท.
- สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์. (2544). คนคุณภาพคือคุณภาพการศึกษา. *วิทยากรย.* 100(8) : 8 – 10 ; พฤศจิกายน.
- สุทัศน์ ยกส้าน. (2544). โลกแห่งจินตนาการของเด็กเล็ก. *วิทยากรย.* 100(5) : 54 – 55 ; สิงหาคม.
- สุภสิทธิ์ ภูภักดี. (2554). ขว่าย่อยสกา : สกศ.เดินหน้ากรอบคุณวุฒิแห่งชาติ. *วารสารการศึกษาไทย.* 8(84) : 12 – 13 ; กันยายน.
- สุวิพร ศรีสุพรรณถาวร. (2554). หลากหลายมุมมอง : คุณภาพบัณฑิตที่โดยใจผู้ประกอบการ. *วารสารการศึกษาไทย.* 8(84) : 14 – 20 ; กันยายน.